

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

С. О. Омельченко

«27» червня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ**

(найменування навчальної дисципліни)

**підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) /другого (магістерського)
рівня вищої освіти**

спеціальності 033 Філологія
(шифр і назва спеціальності)

**за освітньо-професійною програмою
035 Філологія (германські мови та літератури
(переклад включно), перша — англійська)**
(назва освітньої програми)

мова навчання українська

Розробники:

Набока О.Г. – доктор педагогічних наук, професор, перший проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет

Рецензенти:

Коверга С.В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет;

Колган Т.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри управління та адміністрування Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри менеджменту (протокол № 12 від «27» червня 2022 р.).

Завідувач кафедри менеджменту

С. В. Коверга

Погоджено групою забезпечення спеціальності **035 Філологія**

Керівник групи забезпечення

к. філол. н., доц. Роман В. В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою

Державного вищого навчального закладу

«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р. , протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	обов'язкова / вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	2-й	2-й
	Семестр	
	3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 4 самостійної роботи здобувача – 8	Лекції	
	14 год.	4 год.
	Практичні	
	16 год.	6 год.
	Лабораторні	
	– год.	– год.
	Самостійна робота	
	60 год.	80 год.
Вид контролю: залік		

Метою вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» є опанування магістрантами освітньо-професійної програми «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша — англійська)» загальними і фаховими компетентностями, достатніми для здійснення діяльності керівника організації, розвиток системно-аналітичного мислення, організаторських та управлінських здібностей, формування квазіпрофесійного досвіду управлінської діяльності.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язкових, вибіркового)
«Менеджмент організацій»**

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК2 – Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК3 – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК4 – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК5 – Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК9 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК10 – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК12 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК13 – Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях.</p> <p>СК5 – Усвідомлення</p>	<p>ПРН1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. ПРН3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі. ПРН4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і</p>	<p>– словесні (лекція, дискусія, співбесіда тощо);</p> <p>– практичні (практичні заняття, кейси, розв'язання управлінських ситуацій);</p> <p>– робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання есе, рефератів);</p> <p>– проєктні (розроблення мініпроєктів, робота у мінігрупах);</p>	<p>– усне та письмове опитування;</p> <p>– тестування;</p> <p>– оцінювання розв'язаних завдань, кейсів;</p> <p>– залік.</p>

<p>методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>СК6 – Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.</p> <p>СК8 – Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.</p>	<p>непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>ПРН5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.</p>	<p>– цифрові (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);</p> <p>самостійна робота (розв’язання завдань)</p>	
--	--	---	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лаб	с.р.
Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	12	2	2	-	10	13,5	0,5	1	-	12
Тема 2. Організації як об'єкти управління	14	2	2	-	10	15,5	0,5	1	-	14
Тема.3 Функції менеджменту	12	4	4	-	10	16	1	1	-	14
Тема 4. Методи менеджменту	12	2	4	-	10	16	1	1	-	14
Тема 5. Інформація та комунікації в менеджменті	12	2	2	-	10	15,5	0,5	1	-	14
Тема 6. Керівництво та лідерство	14	2	2	-	10	13,5	0,5	1	-	12
Разом:	90	14	16	-	60	90	4	6	-	80

4. Програма навчальної дисципліни

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Сутність, роль, методологічні основи та історичні засади розвитку менеджменту	2	0,5
2	Організації як об'єкти управління	2	0,5
3	Функції менеджменту	4	1
4	Методи менеджменту	2	1
5	Інформація та комунікації в менеджменті	2	0,5
6	Керівництво та лідерство	2	0,5
Разом		14	4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Рівні та сфери управління	2	1
2	Організація як відкрита органічна система	2	1
3	Мотивація, планування, організація та контроль в менеджменті	4	1
4	Взаємодія методів, принципів та функцій менеджменту	4	1
5	Організація комунікаційного процесу	2	1
6	Особливості національних систем керівництва	2	1
Разом		16	6

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Історичні засади розвитку управлінської	10	12

	думки в Україні та світі		
2	Культура організації	10	14
3	Регулювання як загальна функція менеджменту	10	14
4	Особливості застосування методів менеджменту	10	14
5	Комунікаційні перевантаження	10	14
6	Загальна характеристика моделі сучасного менеджера	10	12
		60	80

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни визначаються у балах, що виставляються згідно з критеріями оцінювання, затвердженими в ДДПУ, а саме за 100-бальною шкалою та національною шкалою для заліків («зараховано», «незараховано»).

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

Оцінювання результатів навчання у формі семестрового заліку проводиться по закінченні вивчення навчальної дисципліни, зазвичай, на останньому практичному занятті або в період до початку екзаменаційної сесії відповідно до графіка освітнього процесу. Залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з

навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу – без додаткового опитування) й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти.

На оцінку «**зараховано**» (60-100 балів) заслуговує здобувач вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу отримав зазначену кількість балів протягом семестру; оцінка «**не зараховано**» (0-59 балів) виставляється здобувачеві вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу не набрав 60 балів упродовж семестру, він має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу.

Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни, де формою контролю є залік, шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше ніж до початку екзаменаційної сесії.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за лекції здійснюється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у перебігу лекції.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих під час практичного заняття здійснюється за такими критеріями:

під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття;

під час тестування – за правильні відповіді на запитання тесту з теми заняття;

у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за володіння формулами й математичними методами, необхідними для виконання завдання; за отриманий правильний результат.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в процесі написання поточних, проміжних контрольних робіт здійснюється за правильні відповіді на всі питання роботи.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час контрольного заходу здійснюється за правильні відповіді на питання.

Оцінювання рефератів та презентацій за визначеними темами здійснюється відповідно до таких критеріїв:

за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту, має бути ще не менше трьох джерел інформації);

за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на використану літературу та джерела;

за наявність змістовних висновків;

за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

У разі виявлення невідповідності результатів навчання окремим критеріям із тієї чи тієї форми контролю знань кількість балів, яка виставляється здобувачу, може бути знижена:

- за неповну відповідь;
- за кожна неправильну відповідь;
- за невчасне виконання завдання;
- за недостовірність поданої інформації;
- за недостатнє розкриття теми;
- за відсутність посилань на літературні джерела.

Результати поточних контролів рівня знань здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання (у вигляді певної кількості отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем наприкінці кожного заняття до їхнього відома, виставляються в Журнал обліку роботи академічної групи та є підставою для одержання заліку.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Діагностика результатів навчання здобувачів вищої освіти відбувається шляхом підсумкового тестування. Питання тесту складені відповідно до тем робочої навчальної програми, зокрема:

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Сутність категорій «управління» та «менеджмент». Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Рівні управління, групи менеджерів. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність. Існуючі парадигми менеджменту.

Закони та закономірності менеджменту: закон відповідності систем цілям; закон відповідності організації системи зовнішньому середовищу; закон інтеграції управління; закон економії часу; закон інерції систем; закон еластичності систем; закон безперервного удосконалення систем.

Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Принципи цілеспрямованості. Принцип ієрархічності. Принцип динамічної рівноваги. Принцип економічності управління. Принцип урахування інтересів. Взаємозв'язок між принципами менеджменту.

Самостійна робота до теми 1

Історія розвитку управлінської думки у світі та в Україні. Передумови виникнення науки управління. Класичні теорії менеджменту: школа наукового управління; класична (адміністративна) школа управління; школа людських відносин; школа поведінських наук; емпірична школа, школа «соціальних систем», нова школа. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід.

Вклад у розвиток управлінської науки зарубіжних та вітчизняних вчених.

Розвиток управлінської науки в Україні.

Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Тема 2. Організації як об'єкти управління

Поняття організації. Ознаки організації. Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних. Різновиди організацій: органістичні та механістичні, прості та складні, формальні та неформальні. Загальні риси

організацій: ресурсний, вертикальний та горизонтальний поділ праці, залежність від зовнішнього оточення, об'єктивність управління, структуризація.

Організація як відкрита динамічна система: керуюча та керована підсистеми. Ефект синергії. Модель організації як відкритої системи: параметри «входу», процес перетворення, параметри «виходу».

Зовнішнє середовище організації: фактори прямої та непрямой дії. Загальні характеристики зовнішнього середовища: об'єктивність, взаємозв'язок факторів, складність, динамічність, невизначеність. Оцінка факторів зовнішнього середовища. Еволюція організації. Концепції життєвого циклу організації.

Самостійна робота до теми 2

Культура організації.

Типи організацій в Україні.

Тема 3. Функції менеджменту

Поняття функцій менеджменту. Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту.

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування: визначення місій та цілей; оцінка сильних і слабких боків організації; розроблення стратегії. Загальна характеристика бізнес-планування.

Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Елементи структури. Види організаційних структур управління. Лінійні та функціональні організаційні структури управління. Комбіновані організаційні структури управління. Єдиноначальність: поняття, сутність. Централізація і децентралізація. Методи вибору організаційної структури управління. Проектування організаційних структур управління. Формування структурних елементів.

Поняття мотивування. Принципи врахування інтересів у мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і заохочень працівника у процесі мотивації. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Поняття контролю та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання. Етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. Види управлінського контролю.

Завдання для самостійної роботи до теми 3. Регулювання як загальна функція менеджменту

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Тема 4. Методи менеджменту

Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту.

Тема 5. Інформація і комунікації в менеджменті

Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, які пред'являються до інформації.

Поняття і характеристика комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотній зв'язок у процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки.

Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Моделі комунікаційного процесу.

Тема 6. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне

керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Поняття стилю керівництва та континууму стилів керівництва. Характеристика та класифікація стилів керівництва. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стиля менеджера.

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Балановська Т.І., Гоголя О.П., Кубіцький С.О., Михайліченко М.В., Троян А. В. Управління організацією: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2021. 464 с.

Менеджмент : навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. – 231 с.

Менеджмент: підруч. для студ. ден. та заоч. форм навч. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 „Менеджмент» за освітньою програмою „Менеджмент організацій і адміністрування» / Єлизавета Олександрівна Снітко, Євгенія Євгеніївна Завгородня; ДР «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка» – Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018. – 281 с.

Менеджмент організацій: навчальний посібник для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А. Мохонько, М.В. Шкробот. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 271 с.

Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Електронні текстові дані (1 файл: 560 КБ). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 166 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

<https://www.kadrovik.ua/>

<https://www.management.com.ua/about.php>

<https://executives.com.ua/>

https://osvita.ua/vnz/add-education/bis_school/

9. Посилання на дистанційний курс

<http://212.3.125.77:9090/moodle/mod/folder/view.php?id=81663>

Набока О.Г.

доктор педагогічних наук, професор

